

בעזהש"ת

קול אמונה

דא"ח מכ"ק רבינו הקוה"ט זי"ע
מקרעטשניף

שיעורים בחו"ר פ' וישלח

- מזמנים לא ידועים -

שיעור חו"ר ליל שישי וישלח תשנ"ט

גליון תכ"א

לע"נ

הרה"ח המפואר רודף צדקה וחסד
מוהר"ר יעקב במוהר"ר שמואל יוסף

ז"ל

ריעדער

הונצה ע"י בנו שיחי

יו"ל

ע"י מערכת קול אמונה

קרעטשניף

עיה"ק ירושלים תובב"א

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

רח' אבינועם ילין 5

ת.ד. 50163

איסור השגת גבול יודע

© כל הזכויות שמורות

סדר ועימוד

"המהודר"

(+972) 05731 53883

שיעור חומש רש"י וישלח

את ההר, היינו שעשו דרך, שהיה קודם הר ועקרו אותו, אבל אם לא היה הר אין זה עשיית דרך, שהדרך כבר היה כאן קודם לכן, וכמו כן כל זמן שאין לאדם מניעות אין כאן ראייה שאכן הולך הוא בדרך זה, שכיון שאין לו מניעות הוא הולך בדרך זה, ואפשר שאם יהיו לו המניעות לא ילך בדרך זה, אכן כשיש לו מניעות א"כ יש הר גדול שעומד בדרכו, וכאשר יעקור את ההר וימשיך בדרכו זה ראייה שאכן כבש לו הדרך.

והנה יעקב אבינו היה לו דרכו, מידת האמת, ובאו כנגדו לבן ועשו שביקשו להחמיאו ולהרגו, והיה זה ענין המניעות שנזדווגו לו 'בדרך', ועל ידי מה שעמד כנגדם על ידי כן בא ועמד על דרכו וכמו שנאמר 'ויבא יעקב שלם', שאכן סלל בזה את דרכו על ידי מה שהתגבר על כל ההפרעות שעמדו לו בדרכו. וזהו תכלית האדם שיבא על מקומו.

בשב"ק אמרנו על הפסוק 'ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה', שהנה חז"ל אמרו (אבות ב, ד) 'אל תדון את חבירך עד שתגיע למקומו', העולם אומרים שכל זמן שהאדם נמצא על

התכלית להיות שלם בתורתו

ברש"י (לג, יח) שלם בגופו שנתרפא מצלעתו, שלם בממונו שלא חסר כלום מכל אותו דורו, שלם בתורתו שלא שכח תלמודו בבית לבן, הנה רש"י הקדים שלם בגופו ושלם בממונו ולאחר מכן כתב שלם בתורתו, והוא על פי מה שאמר זקה"ק לחבר סוף התורה לתחילתה 'לעיני כל ישראל בראשית ברא', שתחילה לכל צריכים שיהיה בריא, וזהו שלם בגופו, ולאחר מכן צריך שיהיה שלם בממונו, ועל ידי כן יוכל להיות שלם בתורתו.

או יאמר, שכאשר חנן אותו השי"ת שיהיה שלם בגופו ושלם בממונו, הבין שמה שהשי"ת נתן לו בריאות וממון הוא כדי שיהיה שלם בתורתו.

ללכת על דרכו שםלל ל

שם, אף כאן ויבא שלם מפרן ארם מלבן ומעשו שנזדווגו לו בדרך, הנה האדם יש לו לבא לדרך להגיע לתורה ויראת שמים, ויש לו לבא לידיעת התורה ולמידות טובות, ולכל דבר צריכים לסלול הדרך להיכן להגיע, שכאשר סוללים דרך, אם יש הר חוצבים

בגנות הגאווה

בפסוק (לב, יט) לעבדך ליעקב מנחה הוא שלוחה לאדני לעשו, הענין מה שאמר לו כך היה, שהרי עשו לא היה חסר לו מאומה, שהיה לו ארבע מאות איש עמו וכל רכושו, ורק הגאווה היה חסר לו, שכעס על כך שיעקב הערים ונתחכם עליו, והדרך היחידה היה לבטלו על ידי שינפח אצלו את הגיאווה, ולכן אמר להם שיאמרו לו בלשון הזה, שהוא גדול כל כך, עד שגם יעקב אבינו שלחנו אליך, ועל ידי שמרוממו כביכול עי"ז יכול להשפילו.

ברש"י (שם, יח) לה' הארץ ומלואה, של ה', צריכים לחיות עם הידיעה שלה' הארץ ומלואה, שהממון אינו שלו, וכל אשר יש לו אינו שלו, לא בגדיו ולא שאר עניניו, הכל הוא של השי"ת, וזהו מה שפירש רש"י של ה', שיזכור על כל ענין שזה של השי"ת. וכשיודע שהכל הוא של השי"ת ממילא אינו עושה לשם אחרים אלא לשם ה'. וכמו כן אינו מתגאה במעשיו עבור אחרים, כיון שהוא יודע הוא שאין זה שלו והכל הוא של השי"ת, וכשהוא נותן צדקה אין הוא נותן מאומה משלו, שהכל הוא של השי"ת והוא רק שומר עליהם.

מקומו הוא מקיים את מה שהוא רגיל לו, אבל כשאינו במקומו, שצריך לנדוד בדרכים, לפעמים צריך לירד ממדרונותו, וזהו עד שתגיע למקומו, שאין דנים את האדם עד שיעמוד על מקומו, שכדי שיוכל להתפלל כראוי צריך שיהיה לו בית המדרש שלו והמקוה שלו וכל מה שהוא רגיל אליו.

והנה חז"ל (ברכות י:) אמרו בשבחו של שמואל הנביא 'כי שם ביתו', ויש לומר שזה היה מעלתו שלא היה שייך אצלו התרשלות משום שעכשיו אינו בביתו, אלא בכל מקום היה אצלו העבודה כאילו הוא נמצא בביתו.

וזהו 'ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה', שמיד כשיצא מבאר שבע היה כבר כאילו היה בחרן, שלא התרשל במאומה בעבודתו וכסדר היה כאילו הוא נמצא עכשיו בבאר שבע.

ודבר זה שייך על ידי מה שהאדם יודע מהו דרכו, שאם אין זה דרכו, כשיש לו כמה שינויים הוא מתרשל בעבודתו, אבל לאחר שמלל לו את דרכו, שיש לו 'דרך', בכל מקום שהוא נמצא הוא הולך בדרכו שלו ואין שייך בזה ההתרשלות. והרבה ענינים תלויים בדבר זה.

בפסוק (לג, ח) **מי לך כל המחנה הזה אשר פגשתי וגו'**, בפשטות יש לבאר הפסוק, שהנה יעקב ועשו חלקו בנייהם את העולם הזה והעולם הבא, עשו לקח לו העולם הזה ויעקב לקח לו העולם הבא, ועל זה שאלו עשו, מי לך כל המחנה הזה, איזה שייכות יש לך עם העולם הזה, הלא זה חלקי, וחלקך הוא שתשב ותלמד.

אמנם בעולם הזה כדי שיהיה לו כח לפעול איזה דבר במאמרו, הוא צריך להיות עושר, כי העשיר מתחשבים בו, וכגון כשנכנס לפריץ עושר הוא מתייחס אליו באופן הראוי, וזה אמר לו יעקב, אמנם איני זקוק לעשירות, אבל 'למצא חן בעיני אדוני' צריך אני לעשירות, כי באופן אחר לא תשמע לי. **ברש"י** בנו של יצחק הוא ולא היו משגיחים עליו. היינו לפי שלא הלך בדרכיהם של האבות, ואם כן אין לו שייכות לאבות הק'.

זקני הק' היה אומר על הפסוק בתוכחה 'וזכרתי את בריתי יעקב' וגו', וידוע הדקדוק מה מעם הקדים הפסוק את יעקב קודם ליצחק, ורק לאחר מכן נאמר אברהם, אכן אם היה נאמר בתחילה אברהם היה יכול לבא ישמעאל, ולכן בתחילה נאמר יעקב, שהעיקר הוא זכותו של יעקב, ולזה נתוסף 'ואף את בריתי

ובהתבוננות זו יעשה את כל מעשיו לשם ה', ועוד צריך להתבונן שאם הוא מקלקל ח"ו, הוא מקלקל בעולמו של השי"ת, וזה דומה למי שנכנס לגינתו של המלך ומתחיל לעקור עצים ופרחים, וכמו כן מי שפוגם בעולם הזה הוא שובר ומכלה עולמו של הבורא, אכן מי שהוא מקיים תורה ומצות הוא מייפה את העולם של הבורא. ויש לאדם לדעת שבכל מקום שהוא נמצא שם, הוא משולח לשם על ידי הבורא ויש לו איזה שליחות לתקן את מה שהוא צריך לתקן שם.

העולם אומרים על מאמר חז"ל (משנה ברכות ו, ב) 'ועל כולם אם אומר שהכל יצא', שעל ידי מה שאדם אומר על כל ענין שבעולם 'שהכל נהיה בדברו', שהוא יודע ומאמין שזה נעשה על ידי הבורא, על ידי כן 'יצא', שיצא מכל הצרות.

ברש"י (פסוק כה) שהיו מעלים עפר ברגליהם, ואמרו חז"ל (חולין ז"א.) שהאבק עלה עד לכסא הכבוד, וביאור הענין בזה הוא, כשראה שעשו בא להלחם כנגדו אמר, שמא יש לי לשוב בתשובה, וגדולה תשובה שמגעת עד לכסא הכבוד (יומא פ"ו.), ותשובה זו עלתה עד לכסא הכבוד.

יעקב אבינו עסק בתורה והיה לו רכוש רב, והנה אם היה ליעקב אבינו מה שהבטיח לו אביו, היו אומרים שזכה לעשירותו על ידי ברכת אביו, אבל מאחר שיעקב אבינו לא היה לו מה שבירכו אביו, היינו שזכה לכל הטוב על ידי זכות עצמו, בזכות תורתו, ועל זה אמר לו עשו אחי יהי לך אשר לך', שלא לקחת מאומה מחמת הברכות, אלא בזכות תורתך, ולכן הודה לו על ברכתו.

שם כראות פני אלקים, הנה כל מלך יש לו שר למעלה, וזהו הענין של 'לב מלכים ושרים ביד ה', שהעמיד לכל מלך שר מעליו, ומה שהשר שלו מורה לו את זאת יש לו לעשות ולקיים, וגם עשו היה מלך והיה לו שר, ואמר לו יעקב שמאחר שראה פני השר שלו וניצל ממנו, ממילא זה סימן שלא יהיה לו שליטה עליו.

השב"ק מפיים בין ישראל ל'אביהם

שבשמים

ברש"י הקרבנות באות לפיים ולרצון, הנה בשב"ק אומרים שהשבת 'באהבה וברצון הנחלתנו', והענין בזה הוא, שהנה חז"ל אמרו (שבת ק"ח:): שכל השומר שבת כהלכתו מוחלין לו על כל עוונותיו, שהשב"ק ממשיך כפרת עוונות,

יצחק' שעל זכותו של יעקב אבינו יש גם הזכות של יצחק אבינו, וממילא אין מועלת זכותו של יצחק כי אם לבני יעקב, וכן הוא לגבי זכותו של אברהם אבינו.

וכיצד זכה יעקב אבינו להשאר בדרכם של יצחק ואברהם, על ידי מה שהיה יושב אהלים, אבל עשו על ידי מה שהסתובב בשדות וכדומה, על ידי כן לא נשאר בדרכם של יצחק ואברהם, כי בלא התורה אין לו לאדם מאומה.

כח הדיבור של הצדיק

בפסוק ויאמר למצא חן בעיני אדני, הנה דיבורו של הצדיק עושה רושם, ועל ידי מה שאמר יעקב אבינו למצא חן בעיני אדני, אף שהיה עשו מלא כעס על יעקב אבינו, וביקש להרגו, על ידי כן הכניעו שלא רק שלא הרגו אלא שגם הודה לו על הברכות.

ברש"י יהי לך אשר לך, כאן הודה לו על הברכות, הנה רש"י

בתחילת הפרשה פירש שיעקב אבינו אמר ותרי"ג מצות שמרתי, ואיתא שהכוונה בזה הוא שלא יאמר שעל ידי מה שלא נתקיים בו הברכות יוכל לומר שלא קיים יעקב את התורה וממילא יוכל להרגו, כנגד זה אמר לו ותרי"ג מצות שמרתי, ואין לך לכעוס עלי, ולמעשה

ילך למקוה, ובעת תפילת מנחה זוכים לקבל קדושת השבת.

ובשבת אומרים 'באהבה וברצון הנחלתנו' ומהו הרצון, וביאר זקני הק', כשם שבקרבן ענין הרצון הוא הפיוס, כמו כן בערב שב"ק מוחל השי"ת לבני ישראל על עוונותיהם, שבשב"ק מתרצה השי"ת לאדם.

ואיתא מהאר"י הק' שבשב"ק אין הוא כלל כמי שהיה קודם לכן, שכל פניו משתנות. ואמר שהם"ת של תחילת קידוש והארץ' וכל' צבאם' הוא צל"ם, שבשעה שמקדש על היין ושב בתשובה, על ידי כן יורד הפנים העב והמגושם שלו שנגרם על ידי מעשיו בימי החול, והוא זוכה לצלם אלקים חדש, והר"ת של יום ה'שישי ו'יכולו ה'שמים הוא שם הוי"ה, שחוזר ומתחבר להשי"ת, ועל ידי כן זוכים לוהארץ' וכל' שצאם' ס"ת צל"ם שחוזר אליו הצלם אלקים על פניו.

כענין זה איתא לגבי הַמֶּן, שמה שאמרו איש אל אחיו מן הוא, דאיתא שעל ידי אכילת המן שהוא מזון המלאכים, תיכף כשאכלו בני ישראל את המן זכו לצורה מאירה, עד שאחד לא הכיר את השני ושאל מן הוא, מי הוא צדיק נשגב זה, ולאור זה זוכים בשב"ק על ידי התפילה וכן בעת קידוש ובזכות הסעודות של שב"ק.

שהשב"ק יש לו הכח כמו כל הקרבנות יחד, שעל ידי הקרבנות מתפיים השי"ת עם ישראל, ועל ידי כן זוכה לשוב ולהרגיש טעם בתורה ותפילה שלו, שכאשר השי"ת כועס על האדם בעולם הזה, לוקחים לו מן השמים את הטעם בעבודת השי"ת, שאין הוא מרגיש טעם בתורה ותפילה שלו, וזהו הגיהנם הגדול ביותר עלי אדמות, וכל כך למה, לפי שעוונותיו מפסיקים בינו לבין הבורא, וממילא אינו מרגיש חיות אלוקות, כי יש מחיצה של ברזל לפניו.

והנה ברכון כל עולמים שאומרים בליל שב"ק אומרים שם 'שתרחמיני עוד בגלותי לגאלני ולעורר לבי לאהבתך', אומרים בגלותי לשון יחיד, שכל אחד מישראל הוא בגלות עצמו של הקליפות, שעל ידי מה שאינו שומר את פיו או את עיניו או כשהוא אוכל לשם תאוה, על ידי כן הוא נופל בידי הקליפות והוא שרוי כסדר בתוך בקליפות ואינו בא לידי טעם בעבודת השי"ת, אכן כששב בתשובה מתבטלים כל הקליפות ומתפזרים כעננים.

ואיתא בסדרו של שבת שהסדר הוא שיש להעביר הסדרה בערב שבת, ושבים בתשובה, ואיתא מהבעש"ט הק' שקודם המקוה בערב שבת ישוב בתשובה על כל מעשיו, ואז

רוח הטומאה אעביר מן הארץ, ואז יהיה
'ועלו מושיעים' וגו'.

ואיתא בספר התניא שהנה בעולם הזה
יש חשכות גדולה, ועל ידי מה
שבני ישראל עוסקים בתורה נעשה אור,
ועל ידי כן מקרבים את הגאולה, ולאחר
שיהיה ואני אתנהלה לאמי יבא מלך
המשיח.

בפסוק (פרק לב, לב) **כאשר עבר את**
פנואל, נאמר כאן פנואל עם
ו', ובפסוק ל"א נאמר פניאל עם י', וראה
מה שכתב באור החיים הק': "אולי כי
לא יקרא שם המקום פניאל אלא יעקב
לבד, אבל כל חוץ ממנו ואפילו דבר
תורה תקראהו פנואל".

ובזה שקרא המקום 'פניאל' יש לומר,
שהרי נאמר להלן 'ויקרא לו א-ל
אלהי ישראל', ואמרו חז"ל שהכוונה
הוא שהקב"ה קרא ליעקב א-ל, והרי פניו
חקוקות על כסא הכבוד, ואפשר שזה
הכונה 'פניאל' מלשון 'פני א-ל', שהיה
לו פני א-ל.

בפסוק (שם, יג) **כי הילדים רכים וגו'**,
מלבד הפשט הפשוט יש בזה
עוד משמעות, שהילדים רכים הם ואי
אפשר להוליכם למקומות של אנשי
רשע, ויש להפריד את הקטנים שלא
יהיה להם שייכות לרשעים, וכמו כן יש
להזהר מממון רשעים, שברגע אחד שייך
לאבד הכל, ויש לעמוד על המשמר כל
ימי חיו.

ברש"י ואימתי ילך בימי המשיח וכו',
ומכאן יש ללמוד שאין לדחוק
את הקץ, שבכל מקום יש חשבון מיוחד
בגלות, וכמו שאנו רואים, גלו ישראל
לבבל - חברו את התלמוד בבלי,
ולאחר מכן היו הראשונים והאחרונים
והאר"י הק' והבעש"ט הק', בני ישראל
בגלות הקימו את עולם החסידות, ובכל
תקופה מטהרים את העולם במקום אחר,
שהתורה היתה בצרפת ומשם לאשכנז
ומשם לרוסיה ופולין ומשם לאונגריין
ומשם לארץ ישראל ואמריקא, ובכל ענין
יש חשבונות הרבה, עד שכל העולם
יודרך, כדי שבביאת המשיח יהיה 'ואת

שיעור חו"ר ליל שישי וישלח תשנ"ט – היטשין

מפניו דרכי תשובה כמאחז"ל (הגיגה מ"ו).
חוץ מאחר.

עניני חנוכה

בפסוק (שם, כד) ויעבירם את הנחל,
איתא שנח"ל ר"ת נ'פשונו
חכתה ל'ה', והוא גם הר"ת של ל'הדליק
נ'ר ח'נוכה, שעל ידי הנרות חנוכה
אפשר להתקשר להשי"ת, לפי שבנרות
חנוכה מאיר אור הגנוז, ובאמת שבכל
אחד מישראל יש אור הגנוז בפנימיות,
וקשה להביאו לידי מעשה, ואיתא בספר
התניא על הפסוק 'ומלתם את ערלת
לבבכם', שיש שני בחינות של ערלת
הלב, ערלה אחת הוא ביד האדם
להסירו, ויש ערלה שרק בביאת המשיח
יוריד השי"ת ערלה זו, ובעת הדלקת
נרות חנוכה נשפע אור הגנוז ועל ידי כן
יכול כל אחד לקשר את נפשו להשי"ת,
וזהו הרמז נ'פשונו ח'כתה ל'ה', כיצד
אפשר להתקרב להשי"ת, על ידי
ל'הדליק נ'ר ח'נוכה, שאז אפשר לקשר
את הנפש להשי"ת.

ל'ידע שהיצר נלחם בו

בפסוק (שם, כה) עד עלות השחר, הרבה
ענינים מהתרשלות בעבודת
השי"ת מקורם משום שאינו יודע

ברש"י (פרק לב, כב) על פניו אף הוא
שרוי בכעס שהיה צריך לכל
זה. בפשטות לומדים שכוונת דברי רש"י
שגם הוא שרוי בכעס וכו', ולכאורה מנין
לרש"י ללמוד מכאן שהיה שרוי בכעס,
אלא הביאור דכתיב על פניו, על פניו -
נגד רצונו. בבחי' על אפו ועל חמתו.
שהיה שרוי בכעס שהיה צריך לכל זה.

והנה בגמרא (בבא בתרא מ.) אמרו שמי
שנותן צדקה אינו צריך לתת מס
לגויים, אבל יעקב אבינו לא היה לו למי
לתת צדקה, וממילא היה צריך לתת
מרכושו לעשו, ועל זה כאב לו ליבו
שהיה צריך לכל זה.

ברש"י (שם, כג) שמא תחזירנו למוטב
ונפלה ביד שכם. ידוע בזה
הדקדוק, שהנה מבואר בדברי רש"י
שהיה תביעה על יעקב אבינו לתת את
בתו לרשע שמא תחזירנו למוטב, וזהו
דבר שצריך ביאור, וזקני הק' אמר בזה
דבר נורא, שאכן יעקב אבינו לא רצה
שעשו ישוב למוטב, ולכן נענש על
הדבר, על שלא נתן לו את דינה שמא
תחזירנו למוטב, ואיתא מתלמידי
הבעש"ט שיש מושג שרשע גמור אין
נותנים לו לשוב בתשובה, שנועלים

שלומדים ספרי חסידות ושומעים דברי תורה מהצדיקים משיגים מהו הדבר.

והנה יש לך מי שיבא לפני בית דין של מעלה ויאמר שהוא אינו יודע מענינים אלו לפי שמעולם לא למד בנועם אלימלך, ולכן לא ידע שיש לאכול באופן זה, או שלא נהג כראוי כי לא למד הלכות אלו, ומדמה הוא שיכנס לנן עדן, ומאידך מי שלמד, כשהוא עולה למעלה ויודע שלא נהג כשורה, והוא בטוח שסופו יירש גיהנם, נמצא שבתחילה מדמים כל הרשעים שיכנסו לנן עדן, וכל הצדיקים מדמים שהם יורשים גיהנם, ובוודאי שהאמירה לא ידעתי כי לא למדתי אין זה תירוץ, שהרי כל אחד בכוחו לידע, שהיה לו ללמוד, ושגגת תלמוד עולה זדון, וכמו שנפסק ביו"ד (סי' ק"י) שספק חסרון ידיעה אינו ספק מפני שהיה לו ללמוד.

כשיקני הק' היה מדבר על איזה ענין שיהיה לאחר אריכות ימיו, לא היו רוצים לשמוע, שלא רצינו לשמוע שיהיה מושג שהוא לא יהיה, והיה אומר זקני, שאם היה עוד אחד שחי לעולם, גם הוא יחיה לעולם, שכל אחד יש לו זמנו, ובאמת שהזמן בא בכל יום, ויש לאדם להתפלל בכוונה ולעבוד את

שהמניעה היא מצד מחמת מלחמת היצר, אלא שחושב כגון שזה שאינו קם בבוקר ללמוד קודם התפילה, הוא משום שהוא עייף או משום שכואב לו ראשו, והוא רוצה לאכול מפני שהוא רעב, והוא רוצה כבוד לפי שהוא מדמה שזה דבר טוב, ואין הוא יודע שכל הדברים הללו באים לו על ידי יצרו הרע, שכל ענין שאינו קדושה או עבודת ה' זה בכח היצר הרע, ואילו היו בני אדם יודעים מהדבר היו נלחמים ביצר כראוי.

אברך אחד ביקש ממני עצה לגבי השכמת הבוקר, ועניתי לו, יש לך לידע שזה שאין נותן לך להשכים זה היצר הרע, שהרי השינה הוא אחד משישים במיתה, וכשאתה שומע בקול המלאך המות אתה נותן לו להרגך, וממילא יש לך להשכים ולומר, לא אתן לך שתהרגני, ויש לידע שהמלחמה בהשכמה בכל יום הוא המלחמה עם מלאך המות.

וזהו הענין של 'עד עלות השחר', שעד שיזכו שיהיה התגלות אלוקית בעת הגאולה שלימה, כידוע ש'בוקר' מרמז לגאולה, ועד לזמן זה 'ויאבק איש עמו', שהמלחמה הוא עם איש, ר"ל עם עצמו, אבל באמת שאין זה אלא עם עצמו, היצר הרע שלו, והיום חסר לנו הידיעה כדי שיהיה הבחירה הראויה, ועל ידי מה

ברכתני, שאמנם עכשיו תפסו, אבל עד שלא תברכני אין זה טוב, אכן אם עכשיו תברכני, יהיה זה עליה שלאחר הירידה ואז יהיה תיקון הדבר, ולכן לא רצה מלאכו של עשו לברכו.

ברש"י (פסוק כט) **כי אם בשדרה וגלוי פנים, שכיון שעמד בנסיון, והתגבר על הרע, מזה למד שאכן ראוי הוא לברכות, ואם כן אין זה במרמה, ולכן הודה על הדבר.**

מצוה הנאה לידך

שם. המתן לי עד שידבר עמנו שם ולא רצה יעקב, הנה מטבע האדם לדחות כל מעשה טוב, וכמו כן כשמדברים עם האדם מה טעם אינו משפר את דרכיו הוא דוחה הדבר מיום ליום ומחודש לחודש ומתקופה לתקופה, מימי הבחרות לימי האברך, וגם אז דוחים לתקופות יותר מאוחרות, אבל יש לידע שרק חטאים יש לדחותם ללאחר זמן, אבל מעשה טוב אין לדחותו, ויש לעשותו מיד, כי עד שלא יעשה טוב אין הוא בכלל טוב, ואין די בטוב שיעשה, אלא יש להיות מיד עכשיו בבחינת טוב, וזהו ויברך אותו שם.

עבודת התשובה בערב שבת

בבית יוסף (או"ח סי' רע"ט) מיגו דאיתקצאי בבין השמשות איתקצאי לכולי יומא. הנני מפרש ענין זה, שמי שהוא

השי"ת, ויש לידע שכל מה שעושה זה בא לו רק בסיעתא דשמיא, ובכל יום האדם נידון וכמו שאמרו חז"ל (ראש השנה ט"ז.) אדם נידון בכל יום.

זקני הק' היה אומר שעל ידי פניה אחת יכול האדם ליפול עשר מעלות אחרנית, וזהו דבר נורא, אכן על ידי הכנעה אחת שהאדם עושה לשם שמים, על ידי כן אפשר להתעלות למדרגה העליונה.

בפסוק (שם, כו) **ותקע כף ירך יעקב בהאבקו עמו. בפסוק 'ושחט אותו על ירך המזבח' וגו' איתא מצדיקים שבשלשה עינים אלו תופס הבעל דבר את האדם, 'על ירך', הוא הברי"ק, 'המזבח' הוא האכילה, כי השולחן הוא כנגד המזבח, 'צפונה' הוא הממון, וכמו שנאמר 'מצפון זהב יאתה', ועל ידי שלשה דברים אלו עושה היצר 'ושחט אותו' ל"ע, וכן היה כאן, שכאשר ראה כי לא יכול לו, 'ויגע בכף ירכו'.**

העליה שלאחר הירידה

בפסוק (שם, כז) **ויאמר לא אשלחך כי אם ברכתני, הנה כל ירידה צריכה להביא את האדם לידי עליה, ואם אין הוא בא על ידי כן לידי עליה זה עונש שקיבל מן השמים, אכן אם על ידי ירידה זו מתעלה, על ידי כן יש תיקון לדבר, וזהו 'ויאמר לא אשלחך כי אם**

הבית אברהם מסלונים, והוסיף על זה 'אמר רב יוסף הילכתא רבתא לשבתא', שענין זה הוא הילוך גדול להכנס על ידו לשב"ק.

והנה כל הענינים שאמרנו, אין די בביאורים יפים, ויש לקיים הדברים למעשה, שכל אחד בכוחו להתקבל בערב שב"ק עם חשיכה לקדושה, שהשבת הוא מתנה טובה שהשי"ת נותן לבני ישראל, ובלבד שיכין עצמו כראוי.

בסיס לדבר האסור בערב שבת, שבמשך ימי החול נכשל ח"ו בכמה ענינים, אם אינו שב בתשובה בערב שבת, הוא נשאר מוקצה כל השבת, ויש לכל אחד לראות להסיר מעל עצמו כל הדבר האסור.

וכן אמר זקני הק' 'חייב אדם למשמש בבגדו בערב שבת עם חשיכה', בגדיו מלשון בגידה, שעל האדם למשמש בכל מה שחמא כל ימות השבוע לראות לתקנם, וכן פירש הרה"ק